

Česká republika

Česká školní inspekce

**Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště
Brno**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Tumaňanova 59, 621 00 Brno

Tumaňanova 59/163, 621 00 Brno

Identifikátor školy: 600 107 272

Termín konání orientační inspekce: 12. a 13. května 2003

Čj.:	122 563/03 - 11087
Signatura:	ol2aw126

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola (MŠ) je jednotřídní, s kapacitou 23 dětí. Ta byla ve školním roce 2002/2003 zcela naplněna. Zřizovatelem MŠ je Statutární město Brno, Městská část Brno-Řečkovice a Mokrá Hora, Palackého nám. 11, 621 00 Brno, které ji od 1. září 2001 zřídilo jako příspěvkovou organizaci. Sdružuje školní výdejnu jídla (kapacita 26 jídel). Strava se dováží z nedaleké školní jídelny při základní škole v Jehnicích.

Ředitelka školy byla jmenována do funkce na základě konkurzního řízení k 1. lednu 2000. Provoz MŠ je od 7:00 do 16:15 hod.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce ve spontánních a řízených činnostech v mateřské škole

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ- VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

V MŠ pracují ředitelka a jedna učitelka na plný úvazek. Obě splňují podmínky pedagogické a odborné způsobilosti, což má pozitivní vliv na kvalitu výchovně-vzdělávací práce. Paní učitelka si navíc rozšiřuje své vzdělání vysokoškolským studiem speciální pedagogiky. Rozložení pracovního úvazku učitelek nebylo z hlediska přímé práce s dětmi zcela optimální. V průběhu inspekce došlo k jeho úpravě a zefektivnění.

Systém vedení zaměstnanců je založen na konzultativním stylu řízení. Pedagogická rada jako poradní orgán sice funguje a schází se pravidelně, ale zabývá, jak vyplynulo ze zápisů, spíše problémy organizačního než pedagogického rázu. Otázky týkající se výchovně-vzdělávací práce řeší ředitelka spíše neformálně a vzájemnou domluvou. Jasně stanovení konkrétních kroků a prostředků k naplňování daných cílů školy však chybí. Totéž se projevuje i v kontrolní činnosti. Zjištěné nedostatky a vyvozené závěry pojmenovává ředitelka nepříliš zřetelně, takže mnohdy nepodporují odborné a metodické vedení učitelky. Je však zřejmé, že ředitelka vyhledává informace o současných přístupech k výchovně-vzdělávací činnosti. Má zájem o další vzdělávání a absolvovala v tomto směru řadu akcí. Také učitelce umožňuje studium. Spolu s ní se zabývá inovací plánování. Jeho součástí se stala analýza a sebehodnocení, které přispěly ke zkvalitnění tvorby plánů.

Organizace a informační systém podporují hlavní záměry školy. Příslušné dokumenty (školní a organizační řád, vnitřní směrnice, náplně práce zaměstnanců) jasně vymezují povinnosti pracovníků i rodičů. Opomíjejí však jejich práva. V neformální rovině jsou založeny na otevřeném a vzájemně vstřícném přístupu. Jak vyplynulo z anonymní ankety v rámci inspekční činnosti, rodiče mají důvěru v MŠ. Líbí se jim aktivní podíl, který mohou uplatnit při akcích, které pro ně a širší veřejnost škola pořádá a rádi se jich, ve velké počtu, zúčastňují.

Úroveň personálních podmínek byla hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola je umístěná v budově vilového typu. Nachází se v okrajové a klidné části města v zástavbě rodinných domů. Její součástí je zahrada, která svoji velikostí a mírně se svažujícím terénem poskytuje dětem volnost přirozeného pohybu. Vybavena je však zastaralým, ne příliš vhodným kovovým programem a vyžaduje obnovu. Suterénní část budovy zabírají velké a ze zahrady přístupné sklepy. Škola je využívá jako skladové prostory. Postupně je dáva do pořádku a perspektivně počítá s jejich využitím pro zájmové aktivity. Technické závady, které se na nemovitosti projeví jsou předmětem jednání vedení školy se zřizovatelem. Prostorové podmínky odpovídají počtu zapsaných dětí. Ty mají k dispozici šatnu, sociální zázemí, třídu a hernu, která slouží odpoledne jako lehárna. Místnosti vyhovují z hlediska funkčních, bezpečnostních i hygienických. Výzdoba interiéru převážně dětskými pracemi kompenzuje do značné míry vybavení starým, značně opotřebovaným nábytkem a přispívá k navození pocitu celkem příjemného a pro děti vyhovujícího pracovního prostředí.

Škola má dostatečnou zásobu hraček, didaktických pomůcek a knih. Jsou však převážně staršího data, sice účelně doplňované, zejména díky darům od rodičů, ale spíše drobnými, finančně nenáročnými hračkami. V rámci ekologické výchovy využívají učitelky také přírodní a odpadní materiál, který vhodně přispívá k obohacení činností dětí. Ovšem tělovýchovných pomůcek a náradí k podpoře dětského pohybu má škola málo. Kvalitně je vybavena učitelská knihovna, která je volně přístupná rodičům. Ti ji v hojné míře využívají, neboť obsahuje zajímavé, populárně naučné tituly. Postupně je zakupována kvalitní výpočetní technika.

Ředitelka má vzhledem k typu a velikosti předškolního zařízení přirozený přehled o účelnosti a využitelnosti materiálních podmínek. Jejich zajištění plánuje a průběžně se o jejich zlepšení stará. Pouze využití možností, které skýtá prostor k podpoře dětských pohybových činností nevěnovala cílevědomou pozornost.

Materiální podmínky měly průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Škola si vytvořila „Školní vzdělávací program“ (ŠVP) na základě Rámcového programu pro předškolní vzdělávání (Č.j. 14 132/01-22, Věstník MŠMT, ročník LVII, sešit 5, 2001). Zapracovala do něho některé pasáže z předcházející koncepce MŠ, která též preferovala současné aktuální cíle. Postupně vzniká i třídní vzdělávací program. Provázanost uvedených materiálů sice nebyla příliš patrná, avšak mnohé jejich části tvoří dobrý základ pro dopracování ŠVP. Z provedených vyhodnocení, přístupu a informací od učitelek bylo zřejmé, že se intenzivně zabývají danou problematikou a začínají se v ní orientovat.

Realizace výchovně-vzdělávacího programu je v souladu s obecně uznávanými cíli, kterou jsou pro předškolní výchovu a vzdělávání vytýčeny.

Povinná dokumentace je vedena řádně a průkazně.

Kontrola a vyhodnocování výchovně-vzdělávacího programu jsou součástí tvorby třídního vzdělávacího programu. Učitelky je provádí pravidelně, po uzavření každého tematického celku a zajišťují si tak funkční zpětnou vazbu.

Kontrola naplňování výchovně-vzdělávacích cílů školy je účinná.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Spontánní činnosti a řízené činnosti

Umístění hraček v otevřeném prostoru a připravená nabídka pomůcek, vztahujících se k probíranému tématu, přirozeně děti motivovaly jak ke spontánním, tak k řízeným činnostem. Učitelky dávaly dětem možnost se realizovat a respektovaly jejich individuální tempo. Podporovaly rozvoj představitivosti. Většinou vhodně reagovaly na dětské podněty, které vycházely z přímých zkušeností a zážitků. Děti projevily zájem a prováděly je s chutí. Jen v některých případech se stávalo, že učitelky kvůli nabídce řízených činností přerušily dětskou hru ne zrovna vhodně. Přesto je dětem nevnucovaly a ponechávaly jim možnost volby. Kumulace hraček a pomůcek převážně v jedné místnosti však limitovala spontánní pohyb dětí. Omezovala jim prostor ke hraní, přitom zbytečně, zvláště v situaci, kdy materiální vybavení pro podporu pohybových aktivit není dostatečné. Verbální projevy dětí a učitelek byly většinou vyvážené. Pouze některé otázky nebyly promyšleny tak, aby provokovaly více dětské myšlení a vedly k postihování vztahů a souvislostí. Jinak byly děti hovorné, měly bohatou slovní zásobu a bez problémů navazovaly kontakt mezi sebou, s učitelkami i s cizí osobou. Ve třídě vládla příjemná, komunikační atmosféra. Učitelky k ní přispívaly svým pozitivním přístupem. Hodnotily děti převážně kladně, povzbuzovaly jejich sebedůvěru a dbaly na pěkné vztahy mezi dětmi. Nevyužívaly však důsledně všech příležitostí k individuálnímu posilování prožitku úspěchu, jenž by motivovaly děti k dokonalejšímu zvládnutí některých dovedností.

Učitelky sice při plánování a v přípravě nepostihly zcela odpovídajícím způsobem soulad mezi obsahem činností a sledovanými cíli, ale při realizaci respektovaly potřeby dětí a přizpůsobily se jejich možnostem. Spontánní i řízené aktivity organizovaly tak, že přechody mezi nimi byly pružné a nenásilné. Děti tak měly příležitost vybrat si z nabízených možností tu, která je zaujala i dostatek času k dokončení hry. Ke klidnému průběhu činností napomohla také vhodně zařazená postupná svačinka. Děti jedly beze spěchu a v pohodě. Pro několik z nich však nebyl dodržen tříhodinový interval mezi jídly. Z hlediska psychohygieny pak odpočinek po obědě pro ty, které neusnou byl zbytečně dlouhý. Jinak měly děti dostatek času k pobytu venku i přirozenému pohybu na čerstvém vzduchu. Celkem přirozeně využívaly pitný režim. Uplatňované metody kladly na děti přiměřené nároky, podporovaly experimentování a manipulování s předměty. Opíraly se o prožitky, skutečné předměty i názorné představy. Převažovaly skupinové a individuální formy práce. Ne vždy však učitelky promýšlely a nabízely takové postupy, které by vedly děti k větší samostatnosti a k aktivnějšímu rozhodování.

Průběhové výsledky výchovně vzdělávací činnosti

Pohybové dovednosti odpovídaly věku dětí, ale nebyly rozvíjeny v maximálně možné míře. Rozvoji jemné motoriky škola věnuje pozornost a nabízí v tomto ohledu dětem různé činnosti. Chyběla však větší důslednost při vytváření správných návyků k držení tužky a příboru.

Sebeobslužné dovednosti měly děti vzhledem ke svým předpokladům rozvinuty přiměřeně. Učitelky jim však na jedné straně při některých, mnohdy jednoduchých úkonech zbytečně pomáhaly, na druhé straně však vytvářely vhodné příležitosti, jimiž děti vedly ke zvládnutí náročnějších a méně obvyklých činností – a děti je zvládaly.

Škola věnuje péči vytváření zdvořilostních návyků, i když ne zcela důsledně při všech činnostech. Učitelky jdou při tom příkladem. Děti mají většinou povědomí o mezilidských a morálních hodnotách, což se odrazilo i v jejich velmi pěkných vztazích a vzájemné komunikaci. Dovedly přijímat různé sociální role, přiměřeně spolupracovaly a chovaly se autonomně.

Dětský jazykový a řečový projev měl velmi dobrou úroveň, zejména jeho obsahová složka. Děti hovořily v rozvinutých větách s bohatou slovní zásobou, vyjadřovaly se výstižně a přirozeně.

Ve hrách, zejména v konstruktivních činnostech, se odrazila vysoká míra představivosti, fantazie a tvořivosti dětí. Ty si hrály nápaditě, smysluplně a se zaujetím.

Děti byly zvědavé, projevovaly chuť poznávat a učit se. Měly dostatek poznatků, především z oblasti přírody a ochrany životního prostředí. Svědčilo to o tom, že mají velmi blízko k této problematice a živě se o ni zajímají. Myšlení a myšlenkové operace dětí škola rozvíjí, i když někdy ne zcela systematicky a cílevědomě.

Úroveň průběhu i výsledků výchovně vzdělávací činnosti ve spontánních i řízených aktivitách byla hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru školství o změně v zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení s účinností od 1. 9. 2001, ze dne 9. 1. 2002, Č.j. OŠ/1760/01
2. Zřizovací listina Mateřské školy Brno, Tumaňanova 59, vydaná dne 31. 1. 2001
3. Výkaz o mateřské škole Škol (MŠMT) V 1-01 podle stavu k 30. 9. 2002
4. Povolení výjimky ředitelem MŠ podle § 4 odst. 8 vyhlášky č. 35/1992 Sb., o mateřských školách, ze dne 10. 9. 2001
5. Školní vzdělávací program „Putování s Ferdou Mravencem“, zpracování : 2002 - 2003
6. Časový režim dne
7. Pracovní doba
8. Organizační řád mateřské školy Tumaňanova 59
9. Mzdový platový předpis
10. Vnitřní řád školy
11. Provozní řád MŠ, 1. 7. 2001
12. Výroční zpráva o činnosti MŠ - Tumaňanova 59 Brno ve šk. roce 2001/20002

13. Zápisy z pedagogických a provozních porad
14. Kontrolní deník
15. Třídní vzdělávací program - plány výchovně vzdělávací práce
16. Zápisy z třídních schůzek + společné akce s rodiči, šk. rok 2001/02,03
17. Záznamy o dětech
18. Přehled výchovné práce
19. Inspekční zpráva, Čj.: 122 05/99 - 11087 ze dne 12. ledna 1999
20. Podkladová inspekční dokumentace - mateřské školy
21. Dotazník pro ředitele před inspekcí
22. Dotazníky pro rodiče - mateřské školy

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Název Mateřská škola Tumaňanova 59, 621 00 Brno uvedený v Rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru školství o změně v zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení s účinností od 1. 9. 2001, ze dne 9. 1. 2002, Č.j. OŠ/1760/01 není v souladu s názvem ve Zřizovací listině vydané Statutárním městem Brno, městskou částí Brno - Řečkovice a Mokrá Hora ze dne 31. 1. 2001, který je Mateřská škola Brno, Tumaňanova 59.

ZÁVĚR

Personální podmínky výchovně-vzdělávací činnosti pozitivně ovlivnilo další vzdělávání, které ředitelka i učitelka průběžně absolvují, byť se zaměřují každá na jinou oblast. Také práce na školním i třídním vzdělávacím programu a promyšlení plánování, včetně vyhodnocování, výchovně-vzdělávací činnosti přispěly k lepší orientaci pedagogických pracovníků v současných požadavcích, které jsou na předškolní výchovu kladeny. Korektní a pozitivní vztahy na pracovišti i s rodiči a hledání nových forem spolupráce zvyšují prestiž školy i partnerský přístup, který posiluje vzájemný respekt školy a rodičů. Nedostatky se projeví v ne dost ujasněném a cílevědomém metodickém vedení učitelky.

Materiálně-technické podmínky jsou negativně poznamenány tím, že již dlouhodobě nebylo významněji investováno do zařízení a vybavení MŠ, zejména pak do zahrady. Nedostatek tělovýchovného náradí nedovoluje optimálně rozvíjet pohybové aktivity dětí. I když se učitelky s daným stavem dobře vyrovnávají (dary od rodičů využívají především k obnově drobných hraček, vypomáhají si nestandardním materiálem a svépomocí zkrášlují interiér školy) materiálně technická vybavenost stagnuje a MŠ těží pouze z podstaty.

Otevřená atmosféra a vhodná organizace, zabezpečující dětem dostatek času pro hry, vhodně podporují především spontánní učení dětí. Projevilo se to především v nápadité hře, v bezprostředním, komunikativním a slušném chování dětí i v jejich zvědavosti. Učitelky však nevyužily všech prostorových možností pro pohybový rozvoj dětí a nebyly vždy důsledné při vytváření návyků dětí.

Od minulé inspekce došlo ke zkvalitnění plánování, řízených výchovně-vzdělávacích činností a spolupráce s rodiči. Důvodem byla větší promyšlenost práce s dětmi

s umenšeným používáním frontálních metod, více aktivit pořádaných pro rodiče, včetně zkvalitnění nabídky knih, jenž si zástupci dětí ve zvýšené míře zapůjčují. I když došlo ke zlepšení prostorových podmínek pro hry dětí, nebylo zcela promyšleno jejich vybavení a uspořádání ve prospěch maximálního využití.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Eliška Vencálková	..Eliška Vencálková, v. r.....

V Brně dne 16. května 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....16. května 2003.....

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Monika Hofírková	..Monika Hofírková, v. r.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.

Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	30. 6. 2003	565/03
Zřizovatel	30. 6. 2003	566/03

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány